Selvitys sivistys- ja tiedejaoston Suomen Setlementtisäätiölle myöntämän määrärahan merkityksestä ja käytöstä.

Suomen Setlementtisäätiö on vuodesta 1991 lähtien kouluttanut ja työllistänyt työelämästä syrjäytyneitä nuoria ja nuoria aikuisia. Perustamassaan Vaihtoehtoisessa Ammattikoulussa säätiö on kouluttanut noin 4 500 nuorta.

Syrjäytyneiksi luokiteltujen nuorten määrä ei ole sanottuna aikana ole kuitenkaan vähentynyt. Tilannetta pahentaa myös se, että yllättäen kasvaneet maahanmuuttajamäärät ovat edelleen lisänneet kouluttamisen ja työllistämisen tarvetta taloudellisten resurssien vähetessä.

Eduskunnan myöntämällä avustuksella säätiö toteuttaa tällä hetkellä kahta kurssia, joissa opiskelee 25 nuorta. Näistä voidaan sanoa seuraavaa;

Animaatiokoulutusta toteutetaan yhteistyössä Metropolia Ammattikorkeakoulun kanssa. Opiskelijoita ryhmässä on 12. Kurssin valintaa perusteltiin animaation käyttöalueen laajemisella. Viihdeteollisuudella on lisääntyvä tarve käyttää animaatioita mm. mainoksissa. Uusien ja osin hankalien prosessien havainnollistamisen tarve miltei kaikilla aloilla on kasvanut. Samoin tiedottamisessa ja peleissä animaation käyttö on lisääntynyt. Animaatio ylittää myös helposti kielirajat, mikä lisää animaatiotyöntekijöiden tarvetta.

Todellisista osaajista on kysyntää. Alalla tapahtuva kehitys on nopeata, minkä vuoksi tietoja pitää päivittää jatkuvasti, koska alalle työllistyminen tapahtuu työnäytteiden kautta. Lyhytkin poissaolo alalta aiheuttaa putoamisen. Kurssi on sen vuoksi järjestetty tavalla, jossa neljä kolmen hengen työryhmää muodostavat yritysluonteisen kokonaisuuden, jossa kukin ryhmä on yhteydessä alalla toimiviin yrityksiin tehden niille myös toimeksiantoja. Tarkoitus on eräänlaisena yrityshautomona liittää koulutus alusta lähtien normaaliin yritystoimintaan ja mahdollistaa tuleva työllistyminen. Kokeilu on maassamme uutta.

Toinen *rakennus(katto)peltiseppien* kurssi on korostetun käsityöpainotteinen. Säätiö toimi pitkään maamme liki ainoana kattopeltiseppien kouluttajana. Peltikattojen elinkaari materiaalista riippuen on rajallinen, minkä vuoksi alalla on jatkuva työntekijäpula. Työllisyysnäkymät ovat hyvät.

Säätiö toteuttaa uusimuotoista koulutusta tavalla, jossa koulutettavat muodostavat suomalaisista ja maahanmuuttajista ryhmäytetyn työparin. Parityöskentely jatkuu koko koulutus- ja harjoittelujakson ajan eli yhteensä 10 kuukautta. Järjestelyllä pyritään takaamaan yhtäältä kielen ja ammattikielen oppiminen sekä suomalaiseen työelämään tutustuminen. Järjestelyn uskotaan toisaalta vahvistavan suomalaisten nuorten myönteistä asennoitumista maahanmuuttajiin. Kurssille opiskelee 13 opiskelijaa.

****

Säätiö on varmistanut koulutettavien statuksen sellaiseksi, joka takaa kullekin opiskeluaikaisen opintososiaalisen tuen työvoimakoulutuksen muodossa.

Tämän hetken suurin ongelma on maahanmuuttajaopiskelijoiden statuksen määrittely. Maahanmuuttajien osalta oleskelulupaa on te- toimistojen taholta pidetty koulutuksen edellytyksenä. *Maahanmuuttovirasto* toteaa 19.7.2016 erään kurssille hakeutuneen nuo-

ren osalta, että koulutukseen hakeutuvalla ”*henkilöllä on ulkomaalaislain 79 §:m 2 momentin mukaan 21.12.2015 lähtien oikeus tehdä Suomessa ansiotyötä ilman oleskelulupaa*.” Sanotun todistuksen saaneita on useita. Te- toimisto ilmoitti kuitenkin päätöksessään, ”*ettei taida olla te- toimiston asiakas*”. Tiedusteltaessa Uudenmaan ELY-Keskuksen lakimies Marjaana Sauvola-Lukkari kuitenkin toteaa vastauksessaan 14.10.2016, että sanotussa ”*tapauksessa henkilölle voidaan sitten esittämänsä todistuksen nojalla* ***tarjota te-toimiston harkinnan mukaan*** *ja JTYPL:ssa säädettyjen muiden edellytysten täyttyessä esimerkiksi JTYPL 5 luvun 1 §:n mukaista työvoimakoulutusta”.* Säätiön vietyä asiaa eteenpäin te- toimisto ilmoitti kuitenkin 19.10.2016 kantanaan, ettei ao. tapauksessa mm. ”*yli 4 viikkoa koulutuksen alkamisesta on tuskin mahdollista enää aloittaa koulutusta”.*

Liki 30-vuotisen kokemuksen perusteella voidaan kuitenkin todeta, että 10 kuukaudeksi suunniteltu ja voittopuolisesti käsityötä edellyttävän tavoiteammatin osaaminen on saavutettavissa henkilöstä riippuen sitäkin lyhyemmässä ajassa. Koulutuksen voisi aloittaa vieläkin.

Säätiö toivookin, että jatkossa maahanmuuttajien mahdollisuudet osallistua yhdessä suomalaisten nuorten kanssa työllistävään koulutukseen paranisivat, koska lainsäädäntökään ei sitä estä. On oletettavaa, että lähikuukausien aikana kriteerit työvoimakoulutuksen - joka erinomaisesti takaa koulutettaville koulutuksen aikana taloudellisen perustan - paranevat nykyisestä.

Suomen Setlementtisäätiö toivookin voivansa jatkaa ja kehittää nyt aloittamaansa suomalaisten nuorten ja maahanmuuttajien yhdessä toteuttamaa koulutusta. Ilman sivistys- ja tiedejaoston myönteistä suhtautumista em. kurssit eivät olisi olleet mahdollisia.

Helsingissä, marraskuun 5. päivänä 2016.

Suomen Setlementtisäätiö
Hannu Ahti
asiamies